

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 15CoCsp/18/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6123382456
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 07. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Pavel Lukáč
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2024:6123382456.1

Uznesenie

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Pavla Lukáča a členiek senátu JUDr. Marty Balegovej a JUDr. Vlasty Ondrejovej, v právnej veci žalobcu: Intrum Slovakia s.r.o., so sídlom Mýtna 48, Bratislava - mestská časť Staré Mesto, IČO: 35 831 154, zastúpený: JUDr. Ján Šoltés, advokát, so sídlom Mýtna 48, Bratislava - mestská časť Staré Mesto, proti žalovanej: A. B., nar. XX. XX. XXXX, bytom C. D. XXXX/XX, E., zastúpená: JUDr. Lucia Lehmanová, advokátka, so sídlom Fraňa Mojtu 43, Nitra, o zaplatenie 1 354,91 eura s príslušenstvom, na odvolanie žalovanej proti rozsudku Okresného súdu Nitra č. k. 10Csp/21/2024 – 146 zo dňa 28. 03. 2024 v časti III. výroku o náhrade trov konania, takto

rozhodol:

- I. Odvolací súd rozsudok Okresného súdu Nitra č. k. 10Csp/21/2024 – 146 zo dňa 28. 03. 2024 v napadnutej časti III. výroku o náhrade trov konania **p o t v r d z u j e**.
- II. Žalobca **m á** proti žalovanej nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie rozhodol o uplatnenom nároku žalobcu na zaplatenie sumy 1 354, 91 eura s príslušenstvom tak, že konanie v časti o zaplatenie istiny 1 240,20 eura zastavil (I. výrok), žalobu vo zvyšnej časti zamietol (II. výrok) a žalobcovi priznal proti žalovanej nárok na náhradu trov konania v rozsahu 83,06 % (III. výrok).

2. Svoje rozhodnutie odôvodnil s poukazom na ust. § 497, § 499, § 502 ods. 1 Obchodného zákonníka, § 52 ods. 1, 2, 3, 4, § 53 ods. 6, 9, § 565, § 524 ods. 1, § 526 ods. 2 Občianskeho zákonníka, § 9 ods. 2 písm. z/, § 11 ods. 1 písm. b/, § 7 ods. 1, 20, § 11 ods. 2 zák. č. 129/2010 Z. z. a o trovách konania rozhodol podľa § 255, § 256, § 262 ods. 1, § 257 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“).

3. V odôvodnení svojho rozhodnutia ďalej uviedol, že zo zmluvy o poskytnutí spotrebiteľského úveru „Flexipôžička“ reg. číslo 000622811180117 zo dňa 19. 01. 2017 vyplýva, že právny predchodca žalobcu F. G. H. a.s. ako veriteľ poskytol žalovanej ako dlžníčke bezúčelový spotrebný úver vo výške 11 000 eur, ktorý sa mu žalovaná zaviazala vrátiť spolu s úrokom 9,40 % ročne po zľave alebo 11,40 % ročne bez zľavy, v 95. splátkach, vrátane poistného každú vo výške 164,99 eura mesačne po zľave alebo vo výške 176,81 eura mesačne bez zľavy a zaplatiť poplatok za poskytnutie úveru vo výške 220 eur. Prvá splátka bola splatná dňa 28. 02. 2017 s tým, že dátum konečnej splatnosti je 31. 12. 2024. V zmluve bola uvedená ročná percentuálna miera nákladov 10,53 % a celková čiastka 15 894,05 eura pre prípad úroku 9,40 % a ročná percentuálna miera nákladov 12,78 % a celková čiastka 17 016,95 eura pre prípad úroku 11,40 %. V zmluve bola uvedená priemerná RPMN 9,27 %. V čl. I bod 5. zmluvy je dojednané, že v prípade nesplácania úveru je banka oprávnená vyhlásiť okamžitú splatnosť úveru, ak je dlžník v omeškaní s úhradou viac než dvoch splátok alebo jednej splátky počas obdobia dlhšieho ako 3 mesiace ak bol na ich zaplatenie písomne vyzývaný. Z čl. IV bod 5 Všeobecných obchodných podmienok, ktoré sú podľa čl. III bod. 6 zmluvy jej súčasťou vyplýva, že dlžník je povinný splácať úver každý mesiac vždy

ku dňu, ktorý sa číselne zhoduje s dňom prvej splátky uvedenej v úverovej zmluve v rámci dohodnutej lehoty splatnosti úveru.

Z výzvy na predčasné splatenie zostatku úveru s príslušenstvom zo dňa 22. 01. 2021 vyplýva, že veriteľ úver zosplatnil k 22. 01. 2021 a vyzval žalovanú na zaplatenie sumy 7 326,56 eura z toho istiny 7 035,81 eura. Z kópie obálky vyplýva, že výzva bola zasielaná žalovanej na adresu uvedenú v zmluve, kde si ju neprevzala a bola veriteľovi vrátená dňa 18. 02. 2021.

Z dokladov predložených žalovanou vyplýva, že veriteľovi zaplatila splátky vo výške 206,70 eura dňa 17. 05. 2021, 11. 06. 2021, 14. 07. 2021, 13. 08. 2021, 13. 09. 2021, 14. 10. 2021, 18. 11. 2021, 13. 12. 2021, 13. 01. 2022, 09. 02. 2022, 14. 03. 2022, 16. 05. 2022, 16. 06. 2022, 13. 07. 2022, 10. 08. 2022, 15. 09. 2022, spolu 3 307,20 eura.

Z dohody o uznaní dlhu zo dňa 03. 11. 2022 uzavretej so žalobcom a žalovanou vyplýva, že žalovaná uznala, že dlhuje sumu 3 421,91 eura na istine a zaviazala sa ju vrátiť žalobcovi v splátkach vo výške 206 eur mesačne.

V konaní nebolo sporné a aj bolo výpisom z účtu žalovanej a dokladmi o jej úhradách preukázané, že veriteľ si splnil svoje povinnosti, pretože žalovanej poskytol úver vo výške 11 000 eur, na ktorý mu žalovaná vrátila peňažné prostriedky minimálne v celkovej výške cca 13 928 eur tak, ako sa žalovaná bránila. Z platobnej histórie žalovanej vyplýva, že veriteľovi zaplatila cca 7 314 eur a z detailov o jej platbách, že mu následne zaplatila 3 307,20 eura, čo korešponduje aj s tým, že postúpená bola na žalobcu pohľadávka vo výške 3 421,91 eura na istine, pričom z dokladov o platbách žalovanej, žaloby a čiastočného späťvzatia vyplýva, že žalovaná zaplatila žalobcovi do začatia konania 2 067 eur a po jeho začatí 1 240,20 eura. Pretože veriteľ má právo iba na vrátenie úveru bez úrokov a poplatkov, nie je žaloba v zostávajúcej časti o zaplatenia istiny 114,71 eura a úrokov 1 543,67 a ani úrokov z omeškania dôvodná, pretože žalovaná právnomu predchodcovi žalobcu a žalobcovi vrátila úver v celom rozsahu. Keďže žalobca vzal žalobu po začatí konania v časti späť, súd konanie v časti o zaplatenie 1 240,20 eura zastavil podľa § 145 ods. 2 veta druhá CSP a vo zvyšnej nedôvodnej časti žalobu zamietol.

Súd rozhodol o náhrade trov konania podľa § 262 ods. 1 CSP. V sporovom konaní sa povinnosť nahradiť trovy konania spravuje zásadou úspechu v konaní (§ 255 CSP), resp. zásadou procesného zavinenia zastavenia konania (§ 256 CSP). Tým, že žalovaná plnila žalobcovi sumu 1 240,20 eura po začatí konania, procesne zavinila v rozsahu 91,53 % (1 240,20 eura z 1 354,91 eura) zastavenie konania, a to bez ohľadu na to, či bola alebo nebola žaloba dôvodná a či súd vyzval žalobcu po predbežnom posúdení žaloby na jej čiastočné späťvzatie. Keďže súd vo zvyšnej časti žalobu zamietol, žalovaná bola v konaní úspešná v rozsahu 8,47 % (114,71 eura z 1 354,91 eura). Súd by mal preto podľa § 255 ods. 2 CSP a § 256 ods. 1 CSP priznať nárok na náhradu trov konania žalobcovi proti žalovanej a nie žalovanej tak, ako požadovala a to v rozsahu 83,06 % (91,53 - 8,47) V prípade, ak by aplikácia § 255 CSP alebo 256 CSP viedla k neprímeraným tvrdom, umožňuje existencia dôvodov hodných osobitného zreteľa náhradu trov konania strane, ktorej by inak patrila, podľa § 257 CSP nepriznať. Žalovaná tvrdila, že tieto dôvody spočívajú v jej postavení ako spotrebiteľky a správaní sa žalobcu, ktorý napriek tomu, že vedel, že nemá nárok na zaplatenie žalovaných súm, tieto od nej prijímal a dokonca vyžadoval. V zmysle judikatúry Ústavného súdu SR (viď napr. I. ÚS 387/2019), každé rozhodnutie súdu, ktorým súd neprizná sporovej strane náhradu trov konania, musí byť vo svojej podstate výnimočným rozhodnutím, prijatým na základe riadneho zváženia všetkých relevantných okolností konkrétneho prípadu a na základe prísne reštriktívneho výkladu § 257 CSP a v ňom obsiahnutej formulácie „dôvodov hodných osobitného zreteľa.“ Hoci sa výklad podmienok prenecháva súdnej praxi, neznamená to, že sa tým vytvára priestor na celkom voľnú úvahu. Súd je toho názoru, že dôvody uvádzané žalovanou nie sú takými okolnosťami, ktoré by nepriznanie nároku na náhradu trov konania žalobcovi odôvodňovali. Postavenie žalovanej ako spotrebiteľky nie je samo o sebe takou okolnosťou, kde sú poukazuje napr. na nález ÚS ČR sp. zn. III. ÚS 3725/13, na ktorý poukázal aj Krajský súd v Trnave vo svojom rozhodnutí zo dňa 13. 06. 2018 sp. zn. 9Co/20/2018, ale aj na rozhodnutie Krajského súdu v Nitre zo dňa 16. 02. 2021 sp. zn. 15Co/1/2020 a takouto okolnosťou nie sú ani okolnosti prejednávanej veci a podnikateľský charakter žalujúceho, ktorého právny predchodca porušil svoje povinnosti s odbornou starostlivosťou posudzovať schopnosť žalovanej splácať poskytnutý spotrebiteľský úver a tiež dbať na to, aby zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahovala všetky jej zákonné obligatórne náležitosti, z ktorého dôvodu posúdil žalobu ako v nedôvodnú, kde súd poukazuje napr. na rozhodnutie Krajského súdu v Košiciach zo dňa 06. 12. 2023 sp. zn. 9CoCsp/25/2022. Súd z uvedených dôvodov preto žalobcovi priznal proti žalovanej nárok na náhradu trov konania v rozsahu 83,06 %, o výške ktorých rozhodne podľa § 262 ods. 2 CSP vyšší súdny úradník v lehote do 60 dní po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením.

4. Proti tomuto rozsudku v časti III. o náhrade trov konania podala žalovaná v zákonnej lehote odvolanie, ktorým navrhla, aby odvolací súd v tejto časti napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na nové konanie a rozhodnutie, prípadne aby v tejto časti výrok zmenil tak, že žiadnej zo strán neprizná náhradu trov konania.

V odôvodnení podaného odvolania uviedla, že úver bol poskytnutý na sumu 11 000 eur. Žalobcovi napriek tomu celkovo zaplatila sumu a 13 928 eur.

Do podania žaloby bola žalobcovi (vrátane súm zaplatených pôvodnému veriteľovi) zaplatená suma 12 687,80 eura, teda suma úveru bola preplatená.

Žalobca už v čase podania žaloby vedel, že platby, na ktoré ju vyzýva sú bezdôvodným obohatením na jej úkor.

Potrebu aplikácie ust. 257 CSP neodôvodňuje jej postavením v spore ako spotrebiteľky resp. charakterom žalobcu, ktorý je podnikateľský subjekt, ale skutočnosťou, že žalobca vedel, že žalobou uplatňuje nezákonný nárok, nárok na zaplatenie úrokov a poplatkov z úveru, ktorý je bezúročný a bez poplatkov. Vzhľadom na postavenie žalobcu, právne zastúpenie a množstvo súdnych sporov, ktoré vedie so spotrebiteľmi, žalobca túto skutočnosť vedel.

Takéto konanie by mohlo byť považované aj za nekalú obchodnú praktiku, kedy veriteľ zasiela výzvy a podáva žaloby, aj napriek svojej vedomosti o ich nezákonnosti. Za nekalú obchodnú praktiku sa považuje taká, ktorá je v rozpore s požiadavkami odbornej starostlivosti. Žalobca nekonal s odbornou starostlivosťou, ak naďalej vyzýva na zaplatenie nezákonného nároku.

V konaní vidí výnimočnosť okolností v tom, že žalobcovi zaplatila o 2 928 eur viac ako mal nárok a tieto zároveň predstavujú bezdôvodné obohatenie žalobcu na jej úkor. Aj napriek tomu, že v podstate veci bola úspešná, súd vo zvyšku žalobu zamietol, procesne vec prehrala a ešte musí žalobcovi nahradiť trovy konania.

V prípade, že by si svoje povinnosti neplnila v zmysle zmluvy riadne a včas, žalobcovi by po podaní žaloby nezaplatia ani jednu splátku, paradox by bol, že by bola v spore úspešná v rozsahu 100 % a ešte by jej vznikol nárok na náhradu trov právneho zastúpenia.

Žalobca je ten, ktorý nekonal poctivo, s odbornou starostlivosťou a mal by za to niesť následky, nie naopak byť „odmenený“ vylákaním nezákonných úrokov a poplatkov za úver a ešte aj priznaním mu nároku na náhradu väčšiny jeho trov konania.

Žalobca nebude nijakým spôsobom dotknutý na svojich právach, ani majetkových pomeroch, ak mu súd neprizná nárok na náhradu trov konania.

5. K podanému odvolaniu žalovanej sa písomne vyjadril žalobca, pričom uviedol, že v snahe o urovanie sporu mimosúdnu cestou vyzýval žalovanú na zaplatenie pohľadávky formou viacerých písomných výziev, na ktoré žalovaná nijako nereagovala a neprejavila žiadnu vôľu svoj dlh žalobcovi zaplatiť. Žalobcovi tak za účelom udržania vymožiteľnosti a nepremlčania svojho nároku, ktorého dôvodnosť bola potvrdená vydaným rozhodnutím neostávalo nič iné, len si uplatniť právo na zaplatenie peňažnej pohľadávky zákonným spôsobom v súdnom konaní. Žalovaná sama svojím správaním (nesplatením úveru aj napriek písomným výzvam) dala príčinu na podanie žalobného návrhu voči nej v súdnom konaní. Počas konania žalovaná nesúhlasila so zmierlivým vyriešením sporu, avšak opakovane čiastočne hradila dlžnú sumu žalobcovi, na základe čoho zavinila zastavenie konania v predmetnej časti. Z tohto dôvodu považuje žalobca priznanie náhrady trov konania za spravodlivé a nie je daný žiadny dôvod hodný osobitného zreteľa na rozhodnutie o nepriznaní náhrady trov konania žalobcovi.

6. Žalovaná k vyjadreniu žalobcu uviedla, že žalobca nepodal odvolanie voči zamietavému výroku rozhodnutia, a teda má za to, že sa stotožnil so závermi súdu prvej inštancie o nedôvodnosti jeho nároku. Žalobca sa vôbec nevyjadril k argumentácii o nezákonnosti vymáhaného nároku ani k skutočnosti, že v čase podania žaloby mal žalobca celú pohľadávku splatenú, keďže úver bol bezúročný a bezpoplatkový. Žalobca nebol nútený, ba čo viac, ani oprávnený na podanie žaloby, pretože žiadny nárok v čase podania žaloby už neexistoval.

7. Krajský súd v Nitre, ako súd odvolací, po zistení, že odvolanie bolo podané včas a oprávnenou osobou, proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť odvolaním, preskúmal napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie v napadnutom rozsahu (§ 379, § 380 CSP), a dospel k záveru, že odvolanie žalovanej nie je dôvodné.

8. V prejednávanej veci je zrejmé, že konanie bolo súdom prvej inštancie zastavené, a to v časti podľa ust. § 145 ods. 2 CSP pre späťvzatie žaloby v tejto časti. Späťvzatie žaloby je procesným úkonom -

podaním vo veci samej (§ 123 ods. 1, 2 CSP), ktoré môže v konaní realizovať len žalobca. Späťvzatím žaloby žalobca uskutočňuje svoje právo disponovať so žalobou, ktorú sa pred tým rozhodol podať. Pokiaľ žalobca takýto úkon realizuje, súd v civilnom sporovom konaní, nemá inú možnosť len konanie zastaviť (zastaviť v určitej časti). Výnimočne konanie súd nezastaví, keď tomu bráni kvalifikovaný procesný úkon žalovaného - nesúhlas so späťvzatím žaloby z vážnych dôvodov (§ 146 ods. 1 CSP), čo však nebol tento prípad. Naopak v prejednávanej veci musel súd prvej inštancie reagovať na späťvzatie žaloby vydaním rozhodnutia, ktorým konanie zastavil v časti, v ktorej bola čiastočne vzatá späť žaloba.

9. Rozhodovanie o náhrade trov konania podľa § 256 ods. 1 CSP sa riadi všeobecnou zásadou podľa ktorej pri späťvzatí žaloby v zásade platí, že zastavenie konania zavinil žalobca a výnimkou v zmysle, ktorej je povinnosť nahradiť trovy konania, zaťažuje žalovaného vtedy, keď sa inak dôvodne podaná žaloba vzala späť pre správanie žalovaného. Ako každú výnimku aj túto treba vykladať extenzívne. Predpokladom na uloženie povinnosti nahradiť trovy konania žalovanému je dôvodnosť podanej žaloby, pričom dôvodnosť podanej žaloby sa posudzuje na základe vzťahu správania žalovaného k požiadavkám žalobcu a vyhodnocuje sa z hľadiska toho, či sa žalobca domohol uplatneného nároku alebo nie.

10. V prejednávanej veci sa teda žalobca domáhal, aby súd uložil žalovanej povinnosť zaplatiť mu sumu 1 354,91 eura s príslušenstvom, pričom sumu 1 240,20 eura, ohľadne ktorej žalobca vzal čiastočne žalobu späť, žalovaná zaplatila po podaní žaloby, a to v 6-krát splátkach po 206,70 eura, a to v období od 14. 08. 2023 do 21. 02. 2024.

11. S poukazom na uvedené, teda odvolací súd objasnil z akých hľadísk sa vyhodnocuje otázka dôvodnosti žaloby, ktorá je relevantná pri posudzovaní povinnosti nahradiť trovy konania.

12. Vychádzajúc z už spomenutej potreby vykladať každú výnimku zo všeobecnej zásady zavinenia zastavenia konania pre späťvzatie žaloby žalobcom zužujúco, úvahy uvedené v predchádzajúcich bodoch neumožňujú prijať záver, že by bolo na mieste odchýliť sa od všeobecnej zásady a nepriznať nárok na náhradu trov konania strane, ktorá svojím procesným úkonom zastavenie konania nezavinila.

13. Ohľadom novej aplikácie ust. § 257 CSP, v časti náhrady trov konania, odvolací súd poznamenáva, že v danej veci nezistil existenciu dôvodov hodných osobitného zreteľa, ktoré by odôvodňovali použitie tohto ustanovenia. Uvedené ustanovenie nie je možné vykladať tak, že je naň možné prihliadnuť kedykoľvek bez zreteľa na základné zásady rozhodovania o trovách konania. V posudzovanej veci išlo o zaplatenie sumy titulom neuhradeného zostatku spotrebiteľského úveru a okolnosti daného prípadu nemajú taký výnimočný charakter, aby použitie tohto ustanovenia odôvodňovali. Za takýto dôvod nemožno považovať ani skutočnosť, že na strane žalovaného vystupuje spotrebiteľ. V konaní neboli preukázané žiadne majetkové, sociálne alebo osobné pomery žalovanej, na ktoré by súd mal pri posudzovaní prípadnej existencie dôvodov hodných osobitného zreteľa, prihliadať a ktoré by zakladali dôvodnosť pre aplikáciu § 257 CSP.

14. Keďže odvolacie námietky žalovanej považoval odvolací súd za neopodstatnené a nezistil žiadne dôvody, ktoré by mali viesť k zrušeniu napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie v napadnutej časti, a taktiež neboli splnené ani podmienky na jeho zmenu v tejto časti, odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 CSP v napadnutej časti ako vecne správny potvrdil.

15. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP a § 262 ods. 1 CSP v spojení s § 396 ods. 1 CSP tak, že procesne plne úspešnému žalobcovi priznal voči neúspešnej žalovanej nárok na náhradu všetkých trov odvolacieho konania.

16. Rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon v § 420 až § 423 CSP pripúšťa. Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom. To neplatí, ak je dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa; ak je dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa; ak je dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).